

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic

Volume 11/4 Winter 2016, p. 761-782

DOI Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.9248>

ISSN: 1308-2140, ANKARA-TURKEY

Article Info/Makale Bilgisi

✍ Received/Geliş: 06.02.2016

✓ Accepted/Kabul: 25.03.2016

✍ Referees/Hakemler: Prof. Dr. Mehmet Dursun ERDEM –

Doç. Dr. Fatma BÖLÜKBAŞ - Doç. Dr. Nevin AKKAYA

This article was checked by iThenticate.

İSKOÇYA’DA YAŞAYAN TÜRKLERİN DİL KULLANIMLARI VE DİL TERCİHLERİNDE BİREYSEL ETMENLER

*Serpil ÖZDEMİR**

ÖZET

Bu araştırma İskoçya’da yaşayan Türklerin dil kullanımları ve dil tercihlerindeki bireysel etmenlerin rolünü belirlemek üzere yapılmıştır. Araştırmanın amacı, dil kullanımının bireysel etmenlerle nasıl bir ilişki içinde olduğunu belirlemektir. Bu çalışma İskoçya örneğinde yapılan ilk çalışma olması açısından özgündür. Araştırmada Yağmur (1997) tarafından geliştirilen Dil Kullanımı ve Tercihi ölçeği kullanılmıştır. Bu ölçekteki “dil kullanımı, farklı durumlarda dil tercihi, farkı konularla ilgili dil tercihi, başkalarıyla konuşulan dil ve Türkçeye verilen önem” alt boyutları araştırmanın bağımlı değişkenlerini oluşturmuştur. Kuşak, cinsiyet, eşin ana dili, eğitim düzeyi, yapılan iş ve İskoçya’da yaşanan süre bağımsız değişkenler olarak ele alınmıştır. Nicel araştırma yöntemlerinden ilişkisel tarama yöntemi ile konu ele alınmıştır. Araştırmaya İskoçya’da yaşayan 154 göçmen Türk katılmıştır. Çalışma sonucunda İskoçya’da yaşayan Türklerin dil kullanımı ve tercihinde kuşak, eşin ana dili, eğitim düzeyi, yapılan iş ve yaşanan süre değişkenlerinin önemli bir belirleyici olduğu; cinsiyet değişkeninin ise anlamlı bir fark yaratmadığı belirlenmiştir. İkinci kuşakta, eşinin ana dili İngilizce olanlarda, eğitim düzeyi lise ve üniversite olanlarda, profesyonel meslekler yapanlarla öğrencilerde ve uzun süredir İskoçya’da yaşayanlarda İngilizce eğiliminin daha fazla olduğu görülmüştür. Türkçeye verilen önem boyutunda birinci kuşağın, erkeklerin, kendi işini yapanların ve ücretli çalışanların Türkçeyi daha önemli bulduğu belirlenmiştir. Eşin ana dili, eğitim düzeyi ve İskoçya’da yaşanan süre değişkenleri Türkçeyi önemli bulmada anlamlı bir fark göstermemektedir.

Anahtar Kelimeler: Türkçe, Dil Kullanımı, Dil Tercihi, Bireysel Etmenler, İskoçya.

* Yrd. Doç. Dr. Bartın Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi Bölümü, El-mek: serpilozdemir34@gmail.com

**INDIVIDUAL FACTORS IN LANGUAGE USE AND CHOICE
AMONG TURKISH PEOPLE LIVING IN SCOTLAND**

ABSTRACT

This study was conducted to determine the role of individual factors on the language use and preferences of Turks living in Scotland. The purpose of the study is to establish a relationship in which their language use and individual factors relationships. The study is unique in being the first illustration of the samples in Scotland. The study used The Language Use, Choice and Preference Scale developed by Yağmur (1997). The “language use, language preference, language choice across topics, language register spoken with different interlocutors, and private value of Turkish” sub-sections were used as dependent variables for this study. Generation, gender, mother tongue of spouse, level of education, occupation and amount of time spent living in Scotland were used as independent variables. The research was conducted using the relational screening method, a quantitative approach. 154 Turkish immigrants in Scotland participated in the study. Results showed that for variables language usage and preference, the generation, mother tongue of spouse, level of education, occupation and time spent in Scotland were significant determinatives for Turks living in Scotland, whereas the gender variable yielded no significant differences. It was seen that there was a trend of slipping toward English language use in second-generation immigrant Turks, people with a native English-speaking spouse, an education at upper secondary or university level, a professional occupation or studentship, as well as people with a substantial history of living in Scotland. In terms of the private value of Turkish, first generation Turks, males, business owners and paid workers were found to value the Turkish language higher. The mother tongue of the spouse, level of education and duration of life in Scotland variables are not yield any significant alterations in valuing the Turkish language.

STRUCTURED ABSTRACT

Introduction

Turkish people living abroad should be able to use their native language well in order to express themselves and sustain interaction with their own culture. However, it is also an inevitable part of adaptation to the culture of the country in which they live that they develop communication in the language of that country.

Altınkamaş and Ağırdağ (2014) conducted a study focusing on the factors that determine the language use of Turkish people living abroad based on those living in the Flemish region. In other studies, individual factors have not been included all together. No research has been found on the language use and choice of the Turkish people living in Scotland. Institutionally, Turkish people do not have an opportunity to continue their culture and receive education in their native language in Scotland. Studies conducted in the United Kingdom have focused on England,

Turkish Studies

however, these cannot be generalized to include Scotland as the two countries provide different cultural environments for Turkish immigrants. Institutionally, Turkish people do not have an opportunity to receive education in their native language in Scotland or to protect their culture. No research has been found on the use and choice of language of Turkish people living in Scotland. This study is authentic for being the first study on the example of Scotland and the results of the study are expected to make a contribution to sociolinguistics research.

In this context, this research focuses on the individual factors that influence the use and choice of language of Turkish people in Scotland, with dependent variables being the language use of Turkish people living in Scotland, their language choice, and the importance they attach to Turkish language. As accepted in the literature, independent variables include “generation, gender, native language of the spouse, education level, occupation, and the duration of living in Scotland.”

Method

The study has been conducted in compliance with the relational screening method. The “Language Use and Choice” scale developed by Yağmur (1997) has been used as the data collection tool.

The sample of the study is comprised of 154 immigrant Turks living in Scotland. The “Snowball sampling method” has been used for sampling. Other people with similar characteristics have been tried to be reached through the primary people whose characteristics in terms of “age, place of birth, education level, occupation etc.” would represent the population and comprise independent variables.

Conclusion and Discussion

In this section, research findings have been taken into consideration separately, based on independent variables.

Generation

The variable of generation was found to be an important determinant, with the first generation speaking Turkish more than the second generation in terms of language use. However, the difference is not statistically significant. Other studies are indicative of the fact that Turkish people born and raised abroad have a tendency to use the language of the country they were born in. Studies conducted in the Flemish region of Belgium (Altınkış and Ağırdağ, 2014); in America (Çolak Bostancı, 2014); in Norway, Denmark, Germany (Cologne-Berlin), Belgium, The Netherlands, France, and England (Pilancı, 2009); in France (Yağmur and Akıncı, 2003); and in Australia (Yağmur, 2014); found that the first generation uses Turkish language more than the second generation.

Significant differences have been observed between generations in terms of language choice under different circumstances, language choice in different subjects, and the language spoken with other people. Language choice is for Turkish language in the first generation, and for English in the second. These findings are consistent with other studies in the literature. First generation Turks living in France (Yağmur and

Turkish Studies

Akıncı, 2003) and Belgium (Altınkamaş and Ağırdağ, 2014) prefer to use the Turkish language, whereas the second generation prefers French.

It has also been observed that there is a significant difference between generations in terms of the importance attached to Turkish language and Turkish language is more important for the first generation. First generation Turks living in Scotland assume individual responsibility to teach their children Turkish language as there is no institutional support regarding this, whereas second generation Turks have a very limited Turkish communication environment. The English language skills of the second generation have improved thanks to the education they received in Scottish schools. In research conducted in America by Çolak Bostancı (2014), it has been found that the first generation places a higher value on the Turkish language compared to that of the second generation. However, in the studies conducted in France (Yağmur and Akıncı 2003), Australia (Yağmur, De Bot & Korzilius 1999) and Belgium (Altınkamaş and Ağırdağ 2014) contrary findings have been obtained where it has been observed that the Turkish language is more important for second generation Turks. It is considered that such differences can stem from the policies regarding minority languages in the societies in which these generations live and the perception of immigrant Turks of their own native language.

Gender

It has been determined that language use, language choice under different circumstances, and language choice in different subjects do not show a significant difference based on gender. Other studies also indicate that gender is not a determinative factor in language use and choice (Altınkamaş and Ağırdağ, 2014; Cemiloğlu and Şen, 2012).

Language spoken with others shows a significant difference based on gender. It was found that women tend to speak English more than men. 50% of the women and 17% of the men who participated in the study were students. It is considered that the actual reason behind this difference is not gender, but occupation, given that students are more proficient in English and constantly use English at both school and home.

It was observed that the importance attached to the Turkish language differs significantly based on gender and for men Turkish is more important than it is for women. However, for both men and women, the importance attached to the Turkish language is below mid-level. It can be argued that the factors of not communicating in English, not establishing strong social bonds among themselves, and the fact that Turks in Scotland who tend to use English in communicating with their children consider Turkish as a language they use when they go to Turkey, have played a role in this.

Native Language of the Spouse

It was observed that the variable of the native language of the spouse made a significant difference in all dimensions except the dimension of the importance attached to the Turkish language. In terms of language use, language choice, and language spoken with others, those whose spouse's native language is Turkish use Turkish more than those whose spouse's native language is English.

Turkish Studies

In their research conducted in Belgium, Cemiloğlu and Şen (2012) found that the students at whose home Turkish is spoken place a higher value on the Turkish language compared to those at whose homes other languages are spoken. Research shows that the Turks living in Europe use their native languages within the family the most (Çolak Bostancı, 2014; Pilancı, 2009; Yağmur and Yalınkılıç, 2014). For this reason, it can be argued that spouse's native language is an important variable that determines language use and choice.

Education Level

Language use, language choice under different circumstances, and the language spoken with others, reveal significant differences based on education level. Elementary and secondary school graduates use Turkish language more and the use of Turkish decreases as the level of education increases. Yağmur and van de Vijver (2011: 15) state that education shows a positive relation in terms of adaptation to another culture, but a negative relation in terms of sustaining one's own culture. Yağmur & van de Vijver (2011) and Yağmur, De Bot and Korzilius (1999) also stated that Turkish language is used more by Turks with lower education levels. It can be argued that education is an important variable in the determination of language use and choice.

The importance attached to the Turkish language by those who participated in the study does not differ significantly among the groups based on education level. Yağmur & van de Vijver (2011) state that the Turkish language is more important for Turks with lower education levels. In contrast to this study, Yağmur, De Bot and Korzilius (1999) found that Turkish is more important for Turks with higher education. However, no significant difference was observed regarding the importance attached to the Turkish language in this study conducted with Turks living in Scotland. It is considered that the different results found in these studies may be related to the minority language policies of the societies in which Turks are living.

Occupation

Occupation creates significant differences in all dimensions regarding language use and choice. Those who are unemployed and self-employed use Turkish language more than students and professionals.

It was observed that Turkish is important for self-employed and paid workers, whereas it is least important for students. Those who are self-employed in Scotland commonly have a barber, kebab, or tailor shop. Paid workers mostly work at places owned by Turks. Customers are both Scottish and Turkish. This group speaks Turkish with Turkish customers and this might have been effective in the importance they attach to the Turkish language. Since students are the second generation born and raised in Scotland, they can speak English well and the settings of use of Turkish are limited to their family and relatives in Turkey. Turkish language has a relatively marginal place in the lives of the students educated there. This is considered to be the reason why students attach less importance to the Turkish language.

Altinkamış and Ağırdağ (2014) found that occupation is a determinative factor in all dimensions in terms of language use and

Turkish Studies

choice, except in the language spoken with others, the higher social class uses Turkish language less and attaches less importance to it. It can be argued that occupation is an important variable in determining language use and choice.

Duration of Living in Scotland

A negative and low-level correlation has been found between the language use of Turks living in Scotland and the time they have lived there. This result indicates that as the duration of living in Scotland increases, the use of Turkish language decreases.

Language choice under different circumstances, language choice in different subjects, and the language spoken with others tend to be English as the duration of living in Scotland increases. No significant correlation was found between the importance attached to the Turkish language and the duration of living in Scotland. Altinkamış and Ağırdağ (2014) have also found that there is a significant correlation between language use and choice and duration of living there, and those who lived for a longer time in Belgium use the Turkish language less. As a result, it can be argued that the variable of the duration of living in a place is a significant variable regarding language use and choice.

Suggestions

1. In this study, a tendency towards using the English language has been found in the Turks living in Scotland. The level of this tendency could be determined by qualitative research.

2. There is no practice of education in their native language for Turkish immigrants in Scotland. However, native language education is provided during out-of-school hours or weekends. This needs to be demanded by the community living there. Since Turkish people have not yet formed an association, no such demand has been made. Especially for the children of those who are married to foreigners, Turkish has started to become a foreign language and families are facing difficulties teaching the Turkish language to their children. First of all, a community leader is needed who will enable the association of a Turkish community and the demand for Turkish courses from local governments. The appointment of a consulate to Edinburgh in 2014 was welcomed by all sections of the community and is expected to be a step forward in the resolution of this problem.

Keywords: Turkish, Language Use, Language Preference, Individual Factors, Scotland.

GİRİŞ

Dil kullanımı ve tercihi araştırmaları Avrupa, Amerika gibi çokkültürlü toplumlarda sıkça yapılmaktadır. Yabancı ülkelere giderek orada yerleşik hayat kuran topluluklar zamanla azınlık haline gelmiştir. Azınlıkların topluma uyumunu sağlamak için sorunların belirlenmesine yönelik olarak başlayan çokkültürlülük araştırmalarında ele alınan konulardan biri de dildir.

Türklerin de çok uluslu ülkeler içinde göçmen veya azınlık unsuru olarak yer alması nedeniyle alanyazında Türkçenin kullanımı ve tercihi üzerine yapılan çalışmalar görülmektedir. Araştırmaların bir kısmı doğrudan dil kullanımını belirlemeye yönelmiştir (Norveç, Danimarka,

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 11/4 Winter 2016

Almanya (Köln-Berlin), Belçika, Hollanda, Fransa ve İngiltere'de Pilancı, 2009; Belçika'da Cemiloğlu ve Şen, 2012; Belçika Flaman bölgesinde Altınkış ve Ağırdağ, 2014). Dil, dinden sonra etnik kimliğin en önemli belirleyicisidir (Gökdağ, 2012, 71). Bu nedenle araştırmaların bir kısmı da dil kullanımı ile etnik kimlik ilişkisi ve kültürel uyum bağlamlarında konuyu ele almıştır (Avustralya'da Yağmur, De Bot & Korzilius, 1999; Fransa'da Yağmur ve Akıncı, 2003; Almanya'da Dirim ve Hieronymus, 2003; Amerika'da Otçu, 2010; Avustralya'da Yağmur, van de Vijver, 2011 ve Yağmur, 2014; Amerika'da Ertem, 2013; Bulgaristan'da Yalınkılıç, 2014; Amerika'da Çolak Bostancı, 2014; Batı Trakya (Gümülcine ve İskeçe)'de Yalınkılıç ve Yağmur, 2014).

Yurt dışında yaşayan Türklerin Türkçeyi konuşabilmeleri, kendilerini ifade edebilmeleri, öğretimle ilgili etkinliklere katılabilmeleri ve soydaşlarıyla etkileşimlerini sürdürebilmeleri için ana dillerini etkili bir biçimde kullanabilmeleri gereklidir (Belet Boyacı ve Genç Ersoy, 2015: 163). Ancak uzun yıllar yaşadıkları ülkenin kültürüne uyum sağlamak için o ülkenin dilinde iletişim geliştirmeleri de kaçınılmazdır. Araştırmalarda ortaya çıkan sonuçlar ikinci kuşak Türk gençlerinin yaşadıkları toplumun dilini daha çok kullandığını, kendi ana dillerinde konuşurken zorlandıklarını, konuşmaları sırasında yabancı dilden sözcük aktarımı yaptıklarını göstermektedir (Yağmur, De Bot & Korzilius, 1999; Gürel, 2002; Aşçı, 2013; Pilancı, 2009). Ancak yine de bu durum gençlerin Türkçeye önem vermelerine engel değildir (Yağmur ve Akıncı, 2003, Yağmur, 2014). O halde ana dil kullanımını, tercihini ve ana dili önemli görmeyi belirleyen faktörler nelerdir, sorusu akla gelmektedir. Alanyazında grubu ve bireyi etkileyen ayrı ayrı faktörlerden söz edilmektedir. Etnik grubun büyüklüğü ve dağılımı, toplumun azınlık dilleri politikası, etnik grubun kültürel değerler sistemindeki dilsel konumu, baskın dilin azınlık diline yakınlık ve uzaklığı grubu etkileyen faktörler; doğum yeri, yaş, ikamet süresi, cinsiyet, eğitim, evlilik modelleri, baskın dile ilişkin ön bilgi, göç nedenleri ve dil çeşitliliği bireyi etkileyen faktörler (Kipp, Clyne & Pauwels, 1995: 123) arasında sayılmaktadır.

Dil sürdürümünde grubu etkileyen faktörlerden biri grubun büyüklüğü ve dağılımıdır. Ancak İskoçya'da yaşayan Türk nüfusu bilinmemektedir. Birleşik Krallık'a ilk gelenler 1950'lerden sonra adada baş gösteren çatışmalardan etkilenip göç eden Kıbrıslı Türklerdir. Türkiye'den gelenlerin ise 1970'lerde ekonomik sebeplerle, 1980 askeri darbesinden sonra ise siyasi sebeplerle İngiltere'yi tercih ettikleri görülür (İsa, 2014: 4). Bu tarihsel süreç, Birleşik Krallık'ta Türk varlığının en az iki kuşaktır devam ettiğini göstermektedir.

Travis (2011)'in, İngiliz yetkililerine dayanarak verdiği habere göre 2011 yılında ülke genelinde Türkiye'den giden göçmen sayısı 150 bin civarındadır, diğer Türk kökenli kişilerle birlikte 500 bin Türk Birleşik Krallık'ta yaşamaktadır. Ancak Birleşik Krallık'ta yaşayan ve Türkçe konuşan toplumun kesin sayısı belirlenmemektedir. Bu belirsizliğin nedenleri olarak iltica yoluyla ülkeye gelmiş olan göçmenlerin etnik kökenlerini açıklamak istememeleri, çifte vatandaş olanların kendilerini Türk kökenli olarak açıklamaktan kaçınmaları, kaçak duruma düşmüş binlerce göçmenin Türk vatandaşı olduklarını gizlemeleri, ikinci ve üçüncü kuşak Türklerin kendilerini daha çok İngiliz vatandaşı olarak ifade etmeyi tercih etmeleri olarak sayılabilir (Ekingen, 2012). İngiltere'de 5 yıl yaşayanlar sürekli oturma hakkı elde etmektedirler. Bu hakkı elde edenler ülkeye bağlılık yemini ederek İngiliz vatandaşlığına da sahip olmaktadır (Yalçın, 2002: 54). Bu durumda Türk konsoloslğunun Türk nüfusunu gerçek rakamlarla belirlemesi olanaksızlaşmaktadır. Ülke genelindeki Türk nüfusun sayısı tartışmalı rakamlar ile belirtilirken İskoçya'da yaşayan Türklerle ilgili bir istatistiğe rastlanamamıştır.

Birleşik Krallık; İngiltere, İskoçya, Galler ve İrlanda'yı kapsamaktadır. Yapılan araştırmalar İngiltere'ye odaklanmıştır (Aşçı, 2013; İsa, 2014; Pilancı, 2009). İngiltere ve İskoçya Türk kültürünün yaşanması açısından farklı özellikler göstermektedir. Londra'da ekonomik, sosyal

Turkish Studies

ve siyasi temelli dernekler, Türk camileri, haftalık yayınlanan Türkçe gazeteler, hatta Türklerin kendilerini Türkiye’de hissettikleri Türk mahalleleri olduğu halde İskoçya’da yaşayan Türkler bu ortak kültür unsurlarının çoğundan yoksundur. İskoçya’da sosyal amaçlı derneklerden Edinburgh Türk Kültür Derneği (Edinburgh Turkish Cultural Association) ve Edinburgh ve Glasgow’daki Alevi Kültür Dernekleri ile Edinburgh’taki Speak Turkish Vakfı; ekonomik amaçlı derneklerden ise Türk-İskoç Ticaret ve Sanayi Odası (The Turkish-Scottish Chamber of Commerce and Industry) bulunmaktadır. Ancak sosyal amaçlı derneklere Türk toplumunun katılımının pek az olduğu ve siyasi bakış açılarındaki farklılıklar nedeniyle derneklerin birliği sağlamada sorunlar yaşadığı gözlemlenmiştir. Londra’da 30 dernek okulu ve 36 İngiliz devlet okulu bünyesinde Türkçe ve Türk Kültürü Dersleri verilmektedir (MEB, 2006: 157). Ancak İskoçya’da Türk okulu veya ana dil öğretimine yönelik hafta sonu kursları yoktur. Türkçeyi öğretmek ve Türk kültürünü tanıtmak amacıyla 2009’da kurulan Speak Turkish Vakfı ise ekonomik nedenlerden dolayı 2014’te çalışmalarına ara vermek zorunda kalmıştır. İngiltere ile İskoçya’nın Türk göçmenlere farklı kültürel ortamlar sunması, İngiltere’de yapılan çalışmaların İskoçya için genellenemeyeceğini göstermektedir.

Dil kullanımında grubu etkileyen faktörlerden biri de toplumun azınlık dilleri politikasıdır. İskoçya çokdilli ve çokkültürlü bir topluma sahiptir. Ancak İskoçya’da gerek azınlık gruplar gerek göçmenler için ana dilde eğitim uygulaması yoktur. Türkçe, ilköğretim ve lise düzeyinde ana dil veya yabancı dil olarak okutulmamakta, üniversite düzeyinde ise seçmeli yabancı dil olarak yer almaktadır. İskoçya’da okul saatleri dışında veya hafta sonlarında ana diller için eğitim verilmesi mümkündür. İskoçya’da 126 okulda ve 13 farklı dilde ana dil eğitimini tamamlayıcı dersler verilmektedir (McPake, 2006: 26). Ancak Türkçe, okul saatleri dışında da ana dil olarak öğretilmemektedir. Toplumun talep etmesi durumunda ise Türkçe derslerinin verilmesi yasal olarak mümkündür. İskoçya’da yaşayan Türkler Türkçe derslerini çok istedikleri halde bir araya gelemedikleri için henüz böyle bir talepte bulunmamışlardır.

Yukarıda özetlendiği gibi İskoçya’da kurumsal olarak Türklerin kendi kültürlerini sürdürme ve ana dillerinde eğitim alma olanağı yoktur. Bu sosyal ortamda yapılan bu araştırmada İskoçya’da yaşayan Türklerin dil kullanımı ve tercihinde bireysel faktörlerin rolüne odaklanılmaktadır. “Doğum yeri, ikamet süresi, cinsiyet, eğitim, eşin uyruğu ve yapılan iş” değişkenlerinin konuyla ilgili olabileceği düşünüldüğü için, konu bu çerçevede ele alınacaktır.

Kuşak değişkeni araştırmalarda sıkça incelenmiştir. Yaşadıkları ülkenin dilinde iletişimde bulunan ve Türkçe konuşmakta zorlanan ikinci kuşak, Türkçenin geleceğiyle ilgili endişe verici durumda algılandığı için dilbilim çalışmaları bu noktada yoğunlaşmaktadır. Araştırmalarda yurt dışında doğup büyüyen 2. kuşak göçmen Türklerin daha az Türkçe kullandığı (Altınkamış ve Ağırdağ, 2014; Çolak Bostancı, 2014; Pilancı, 2009; Yağmur ve Akıncı, 2003; Yağmur, 2014) görülmektedir. Bu durumun tek istisnası Batı Trakya’da yaşayan Türk azınlık için geçerlidir (Yağmur ve Yalınkılıç, 2014). 2. kuşak Türk gençlerinin Türkçeyi önemli bulma düzeyinin de düşük olması beklenen bir sonuçtur. Ancak Fransa’da (Yağmur ve Akıncı, 2003) ve Avustralya’da (Yağmur, De Bot & Korzilius, 1999) yapılan çalışmalarda tam tersi bulgular elde edilmiş, ikinci kuşak Türklerin birinci kuşaktan daha çok Türkçeye önem verdikleri belirlenmiştir.

Yapılan araştırmalarda yurt dışında yaşanan sürenin dil kullanımı ve tercihinde önemli bir değişken olduğu (Altınkamış, Ağırdağ, 2014), cinsiyetin ise önemli bir rolü olmadığı görülmüştür. (Altınkamış ve Ağırdağ, 2014; Cemiloğlu ve Şen, 2012).

Eğitim değişkeni, başka bir kültüre uyumda pozitif, kendi kültürünü sürdürmede negatif bir ilişki göstermektedir (Yağmur & van de Vijver (2011:15). Araştırmalarda eğitim seviyesi arttıkça Türkçe kullanmanın azaldığı belirlenmiştir (Yağmur, De Bot & Korzilius 1999; Yağmur & van de Vijver 2011).

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 11/4 Winter 2016

Yapılan iş, kişinin toplumla iletişim biçimini belirleyen bir faktördür. Dolayısıyla yapılan işin bireyin dil kullanımını da belirleyebilecek bir faktör olduğu düşünülmektedir. Altınkamış ve Ağırdağ (2014) bu faktörü “sosyal statü” adı altında ele almışlardır ve sosyal statünün dil kullanımıyla anlamlı bir ilişki gösterdiğini belirlemişlerdir.

Avrupa ülkelerine 1960'lı yıllarda başlayan çalışma amaçlı göçün ardından, özellikle 2. kuşakla birlikte evlilik yoluyla göçe de sık rastlanmaktadır. Avrupa'ya göç nedenleri arasında % 36 ile evlilik, % 35 ile çalışma ilk sıralarda gelmektedir (Pilancı, 2009). Özellikle kendi kültürünü devam ettirmek isteyen kişiler Türkiye'den eş tercih etmektedirler. Farklı ana dilleri konuşan eşlerin çocuklarıyla genellikle yaşadıkları toplumun dilinde iletişim kurdukları görülmektedir. Bu nedenle eşlerin ana dillerinin aynı veya farklı olması özellikle aile içinde dil kullanımını ve tercihini belirleyen bir değişken olabilmektedir. Araştırmalar Avrupa'da yaşayan Türklerin ana dillerini en çok aile içinde kullandıklarını göstermektedir (Çolak Bostancı, 2014; Pilancı, 2009; Yağmur ve Yalınkılıç, 2014).

Alanyazında yurt dışında yaşayan Türklerin dil kullanımını belirleyen faktörlere doğrudan odaklanmış bir çalışmanın Altınkamış ve Ağırdağ (2014) tarafından, Flaman bölgesinde yaşayan Türklerle yapıldığı belirlenmiştir. Diğer araştırmalarda ise bireysel unsurlara topluca yer verilmemiştir. İskoçya'da yaşayan Türklerin dil kullanımı ve tercihinin yönelik bir araştırmaya ise rastlanmamıştır.

Bu çalışma İskoçya örneğinde yapılan ilk çalışma olması açısından özgündür. Araştırmadan elde edilen sonuçların toplum dilbilim araştırmalarına katkı sağlayacağı öngörülmektedir. Bu çerçevede araştırmanın ana problemi “İskoçya'daki Türklerin dil kullanımları ve dil tercihlerinde bireysel etmenlerin rolü nedir?” şeklinde belirlenmiştir. Bu problem doğrultusunda şu alt problemlerle konu ele alınmıştır:

İskoçya'da yaşayan Türklerin dil kullanımları, dil tercihleri ve Türkçeye verdikleri önem;

1. kuşaklara, cinsiyete, eşin ana diline, eğitim durumuna ve yapılan işe göre anlamlı farklar göstermekte midir?

2. İskoçya'da yaşanan süre ile ilişkili midir?

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Bu araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden ilişkisel tarama yöntemine uygun olarak yapılmıştır. Yağmur'un (1997) geliştirdiği “Dil Kullanımı ve Tercihi” ölçeği kullanılarak ilişkisel tarama yapılmıştır. Soru formları, araştırmacının Edinburgh Üniversitesinde görevli olduğu süre içinde 2015 yılının ocak ve haziran ayları arasında uygulanmıştır. Türk Kültür Derneğinin ve Konsoloslüğün düzenlediği çeşitli etkinlikler aracılığıyla, Türklere ait işyerlerinin ziyaret edilmesiyle ve bireysel ilişkilerle araştırmaya katılanlara ulaşılmıştır. Araştırmanın konusu ve amacı hakkında bilgi verildikten sonra gönüllü olanların katılımıyla veriler elde edilmiştir.

Evren ve Örneklem

İskoçya'da yaşayan göçmen Türkler, bu araştırmanın evrenini oluşturmaktadır. Örneklem yöntemi olarak amaçlı örneklem yöntemlerinden “kartopu örneklem yöntemi” kullanılmıştır. Bu yöntem evreni oluşturan kişilerin özelliklerinin belirlenmesine rağmen bu kişilere ulaşmanın zor olduğu durumlarda kullanılmaktadır. Bu yöntemde ulaşılabilen ilk kişiden alınan bilgilerle diğer kişilere ulaşılmaktadır. Yöntemin adı da çalışma ilerledikçe daha çok kişiye ulaşılmasından gelmektedir (Cavana, Delahaye ve Uma, 2001: 263-264). Evreni temsil edebilecek ve bağımsız değişkenleri oluşturacak şekilde “yaş, doğum yeri, eğitim düzeyi, mesleği vb” bakımından

Turkish Studies

özellikleri bilinen ilk kişiler aracılığıyla benzer özellikler gösteren diğer kişilere ulaşılmaya çalışılmıştır.

Araştırmanın bağımsız değişkenlerine ilişkin betimsel istatistikler Tablo 1’de görülmektedir.

Tablo 1. Araştırmanın Bağımsız Değişkenlerine İlişkin Betimsel İstatistikler

Değişkenler	Gruplar	f	%
Cinsiyet	Kadın	84	54.5
	Erkek	70	45.5
Kuşak	1. Kuşak	96	62.3
	2. Kuşak	58	37.7
Eşin Anadili	Türkçe	44	53
	İngilizce	39	47
Eğitim Durumu	İlkokul	33	21.4
	Ortaokul	17	11.0
	Lise	58	37.7
	Yüksek Okul/Üniversite	46	29.9
Meslek	İşsiz	20	13.0
	Profesyonel	22	14.3
	İşveren	23	14.9
	Ücretli Çalışan	35	22.7
	Öğrenci	54	35.1

Araştırmaya 84’ü kadın, 70’i erkek 154 kişi katılmıştır. Kuşaklar arası dil kullanımı ve tercihini belirleyebilmek için çalışmada, birinci ve ikinci kuşak katılımcılara yer verilmiştir. Kuşakların belirlenmesinde doğum yeri ölçüt alınmıştır. Türkiye’de doğup büyüyenler birinci kuşak, İskoçya’da doğup büyüyenler ikinci kuşak olarak araştırmada yer almaktadır. Araştırmaya katılanların 96’sı birinci kuşak, 58’i ikinci kuşaktır. Birinci kuşak 25-75 yaş aralığındadır, ikinci kuşak 16-24 yaş aralığındadır. Araştırmaya katılanların 83’ü evli, 71’i bekârdır; evli olanların % 53’ünün eşinin ana dili Türkçe, % 47’sinin ise İngilizcedir. Araştırmaya katılanların İskoçya’da yaşadıkları süre 4 ile 40 yıl arasında değişmektedir, ortalama 15.5 yıldır.

Veri Toplama Aracı

Ölçme aracı iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde araştırmanın bağımsız değişkenlerini oluşturan “yaş, cinsiyet, doğum yeri, İskoçya’da yaşanan süre, eğitim vb” kişisel bilgilerle ilgili 8 soru bulunmaktadır. İkinci bölümde araştırmanın bağımlı değişkenlerini oluşturan, Yağmur’un (1997) geliştirdiği “Dil Kullanımı ve Tercihi” ölçeği bulunmaktadır. Araştırma için bu ölçeğin tercih edilmesinin nedeni Türklerin dil kullanımlarını ve tercihlerini belirlemek üzere farklı ülkelerde yapılan pek çok çalışmada (Altınkamış ve Ağırdağ, 2014; Çolak Bostancı, 2014; Yağmur, De Bot & Korzilius 1999; Yalınkılıç ve Yağmur, 2014) kullanılmış olmasıdır. Aynı ölçeğin kullanması, alanyazında tutarlılığın sağlanması ve sonuçların karşılaştırılabilirliği açısından yararlı görülmüştür.

Yağmur (1997)’ün ölçeğinde başka sorular da olmakla birlikte bu araştırmada “dil kullanımı, farklı durumlarda dil tercihi, farkı konularla ilgili dil tercihi, Türkçeye verilen önem ve başkalarıyla konuşulan dil” bölümleri kullanılmıştır. Bu beş bölümde toplam 47 soru bulunmaktadır.

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 11/4 Winter 2016

Dil kullanımıyla ilgili sorular 1=nadiren ve 5=çok sık aralığında puanlanmıştır. Toplam 11 soru bulunmaktadır. Bu bölümde alınan düşük ortalamalar Türkçe kullanımının azlığını, yüksek ortalamalar Türkçe kullanımının sıklığını göstermektedir.

Farklı durumlarda dil tercihlerini (10 soru), farkı konularla ilgili dil tercihlerini (6 soru) ve başkalarıyla konuşulan dili (6 soru) belirlemeye yönelik soruların yanıtları iki kutupludur. Örneğin "Eşinizle hangi dilde konuşursunuz?" sorusuna verilecek yanıtlar 1 ile 5 arasında değişmektedir. 1=her zaman Türkçe, 3=Türkçe ve İngilizce eşit, 5=her zaman İngilizce şeklinde puanlanmıştır. Bu bölümlerde 3'ten düşük ortalamalar Türkçe kullanma eğilimini, 3'ten büyük ortalamalar İngilizce kullanma eğilimini göstermektedir.

Türkçeye verilen önemi (14 soru) belirlemeye yönelik sorular 1=önemsiz, 5=çok önemli aralığında puanlanmıştır. Bu bölümden elde edilen düşük ortalamalar Türkçeyi önemli bulmamayı, yüksek ortalamalar ise Türkçeyi önemli bulmayı ifade etmektedir.

Sonuç olarak dil kullanımı ve tercihi ölçeğinde toplam 5 alt bölüm ve 47 soru bulunmaktadır.

Verilerin Analizi

Verilerin analize hazırlanması aşamasında alt boyutlardaki maddeler kendi arasında toplanmış ve analizlerde bu toplamaların ortalamaları kullanılmıştır. Dil kullanımıyla ilgili maddeler arasında "Türkiye'ye tatile gittiğinizde Türkçe konuşmakta zorlanıyor musunuz?" gibi negatif içerikli olanlar ters kodlama yapılarak toplama katılmıştır.

Dil kullanımı, farklı durumlarda dil tercihi, farkı konularla ilgili dil tercihi, başkalarıyla konuşulan dil ve Türkçeye verilen önem boyutlarının güvenilirliğini belirlemek üzere yapılan analizde iç tutarlılık katsayılarının .70'in üzerinde olduğu görülmüştür. Dil kullanımı .762, farklı durumlarda dil tercihi .970, farkı konularla ilgili dil tercihi .922, başkalarıyla konuşulan dil .849 ve Türkçeye verilen önem .862 cronbach alfa güvenilirlik katsayısına sahiptir. Bu sonuçlar ölçeğin güvenilir olduğunu göstermektedir.

Kuşak değişkeni normal dağılım göstermediği için Mann Whitney U testi ile, cinsiyet ve eşin ana dili değişkenleri bağımsız örneklem t testi ile, eğitim durumu ve meslek değişkenleri normal dağılım göstermediği için Kruskal Wallis H testi ile analiz edilmiştir. İskoçya'da yaşayan Türklerin dil kullanımı, tercihi, Türkçeye verdikleri önem ile İskoçya'da yaşanan süre ilişkisini belirlemek üzere Spearman Korelasyonuna bakılmıştır.

BULGULAR

"İskoçya'da yaşayan Türklerin dil kullanımları, dil tercihleri ve Türkçeye verdikleri önem; kuşaklara, cinsiyete, eşin ana diline, eğitim durumuna ve yapılan işe göre anlamlı farklar göstermekte midir?" şeklinde belirlenen birinci alt problem bağımsız değişkenlere göre tek tek ele alınmıştır.

İskoçya'da yaşayan Türklerin dil kullanımlarının, dil tercihlerinin ve Türkçeye verdikleri önemin kuşaklara göre anlamlı farklar gösterip göstermediğini belirleyebilmek için Mann Whitney U testi yapılmıştır.

Tablo 2. İskoçya’da Yaşayan Türklerin Dil Kullanımları, Dil Tercihleri ve Türkçeye Verdikleri Önemin Kuşaklara Göre Farkı

	Kuşak	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Dil kullanımı	1. Kuşak	96	82.24	7895.00	2329.00	.090
	2. Kuşak	58	69.66	4040.00		
Farklı durumlarda dil tercihi	1. Kuşak	96	61.93	5945.00	1289.00	.000
	2. Kuşak	58	103.28	5990.00		
Farklı konularla ilgili dil tercihi	1. Kuşak	96	65.46	6284.00	1628.00	.000
	2. Kuşak	58	97.43	5651.00		
Başkalarıyla konuşulan dil	1. Kuşak	96	51.48	4942.50	286.50	.000
	2. Kuşak	58	120.56	6992.50		
Türkçeye verilen önem	1. Kuşak	96	84.12	8075.50	2148.50	.017
	2. Kuşak	58	66.54	3859.50		

Analiz sonuçları dil kullanımı bakımından birinci kuşağın ikinci kuşaktan daha fazla Türkçe kullandığını, ancak farkın anlamlı olmadığını göstermiştir ($p=.090>0.05$).

Farklı durumlarda dil tercihi, farklı konularda dil tercihi, Türkçeye verilen önem, başkalarıyla konuşulan dil bakımından kuşaklar arasında anlamlı farklar görülmektedir. İskoçya’da yaşayan Türklerin dil tercihi 1. kuşakta Türkçeye; 2. kuşakta İngilizceye doğru yaklaşmaktadır.

Türkçeye verilen önem bakımından da kuşaklar arasında anlamlı bir fark olduğu, birinci kuşağın Türkçeye daha çok önem verdiği görülmektedir.

İskoçya’da yaşayan Türklerin dil kullanımlarının, dil tercihlerinin ve Türkçeye verdikleri önemin cinsiyete göre anlamlı farklar gösterip göstermediğini belirleyebilmek için bağımsız örneklem t testi yapılmıştır.

Tablo 3. İskoçya’da Yaşayan Türklerin Dil Kullanımları, Dil Tercihleri ve Türkçeye Verdikleri Önemin Cinsiyete Göre Farkı

	Cinsiyet	N	\bar{X}	S	sd	t	p
Dil kullanımı	Kadın	84	3.14	.91	152	1.00	.318
	Erkek	70	3.27	.76			
Farklı durumlarda dil tercihi	Kadın	84	2.75	1.26	152	.55	.580
	Erkek	70	2.63	1.32			
Farklı konularla ilgili dil tercihi	Kadın	84	2.79	1.19	152	.01	.985
	Erkek	70	2.80	1.23			
Başkalarıyla konuşulan dil	Kadın	84	3.06	1.27	147	3.01	.003
	Erkek	70	2.54	.89			
Türkçeye verilen önem	Kadın	84	2.28	.69	125	2.79	.006
	Erkek	70	2.65	.93			

Turkish Studies

Tablo 3'te görüldüğü gibi dil kullanımı, farklı durumlarda dil tercih ve farklı konularla ilgili dil tercihi cinsiyete göre anlamlı bir fark göstermemektedir.

Başkalarıyla konuşulan dil cinsiyete göre anlamlı bir fark göstermektedir. İki kutuplu sorularla toplanan bu veride 1=her zaman Türkçe, 3=Türkçe ve İngilizce eşit, 5=her zaman İngilizce şeklindedir. Bu nedenle kadınların (\bar{X} =3.06) erkeklerden (\bar{X} =2.54) daha fazla İngilizce konuşma eğiliminde olduğu görülmektedir.

Türkçeye verilen önemin de cinsiyete göre anlamlı olarak farklılaştığı, erkeklerin (\bar{X} =2.65) kadınlardan (\bar{X} =2.28) daha çok Türkçeye önem verdikleri görülmektedir. Ancak ortalamalardan da anlaşılacağı gibi Türkçeye verilen önem kadınlarda da erkeklerde de orta düzey olan 3'ün altındadır.

İskoçya'da yaşayan Türklerin dil kullanımlarının, dil tercihlerinin ve Türkçeye verdikleri önemin eşin ana diline göre anlamlı farklar gösterip göstermediğini belirleyebilmek için bağımsız örneklem t testi yapılmıştır.

Tablo 4. İskoçya'da Yaşayan Türklerin Dil Kullanımları, Dil Tercihleri ve Türkçeye Verdikleri Önemin Eşin Ana diline Göre Farkı

	Eşin Anadili	N	\bar{X}	S	sd	t	p
Dil kullanımı	Türkçe	44	3.73	.54	81	4.59	.000
	İngilizce	39	3.17	.57			
Farklı durumlarda dil tercihi	Türkçe	44	1.79	1.09	81	3.94	.000
	İngilizce	39	2.86	1.39			
Farklı konularla ilgili dil tercihi	Türkçe	44	1.85	1.05	81	5.45	.000
	İngilizce	39	3.18	1.19			
Başkalarıyla konuşulan dil	Türkçe	44	1.63	.90	81	5.53	.000
	İngilizce	39	2.57	.60			
Türkçeye verilen önem	Türkçe	44	2.68	.89	81	.97	.336
	İngilizce	39	2.48	.93			

Tablo 4'te görüldüğü gibi eşin ana dili değişkeni Türkçeye verilen önem boyutu dışında bütün boyutlarda anlamlı farklılıklar yaratmaktadır. Eşinin ana dili Türkçe olanların dil kullanımı, dil tercihi, başkalarıyla konuştukları dil; eşinin ana dili İngilizce olanlara göre daha fazla Türkçedir.

İskoçya'da yaşayan Türklerin dil kullanımlarının, dil tercihlerinin ve Türkçeye verdikleri önemin eğitim durumuna göre anlamlı farklar gösterip göstermediğini belirleyebilmek için Kruskal Wallis H testi yapılmıştır.

Tablo 5. İskoçya'da Yaşayan Türklerin Dil Kullanımlarının, Dil Tercihlerinin ve Türkçeye Verdikleri Önemin Eğitim Durumuna Göre Farkları

	Okul	N	Sıra Ortalaması	sd	X ²	p	Anlamlı Fark
Dil Kullanımı	1.İlk	33	92.70	3	10.69	.014	1-4;
1=nadiren	2.Orta	17	92.50				2-4
5=çok sık	3.Lise	58	75.96				
	4.Üni.	46	63.00				
Farklı durum. dil t.	1.İlk	33	57.50	3	23.14	.000	1-3,4;
1=her zaman Türkçe	2.Orta	17	45.35				2-3,4
3=Türkçe ve İng. eşit	3.Lise	58	88.41				
5=Her zaman İngilizce	4.Üni.	46	89.98				
Farklı konularda dil t.	1.İlk	33	54.45	3	34.66	.000	1-3,4;
1=her zaman Türkçe	2.Orta	17	38.32				2-3,4
3=Türkçe ve İng. eşit	3.Lise	58	85.23				
5=Her zaman İngilizce	4.Üni.	46	98.76				
Başkalarıyla konuş. dil	1.İlk	33	64.11	3	23.84	.000	1-3;
1=her zaman Türkçe	2.Orta	17	40.85				2-3,4
3=Türkçe ve İng. eşit	3.Lise	58	95.34				
5=Her zaman İngilizce	4.Üni.	46	78.16				
Türkçeye verilen önem	1.İlk	33	74.02	3	7.199	.066	
1=önemsiz	2.Orta	17	104.29				
5=çok önemli	3.Lise	58	76.18				
	4.Üni.	46	71.76				

Dil kullanımı, farklı durumlarda dil tercihi, farklı konularda dil tercihi ve başkalarıyla konuşulan dil, eğitim durumuna göre anlamlı farklar göstermektedir.

Dil kullanımında grup sıra ortalamaları ilkokul (92.70) ve ortaokul (92.50) mezunlarının daha çok Türkçe kullandığını, eğitim düzeyi arttıkça Türkçe kullanmanın azaldığını göstermektedir. Farkların hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için ikili karşılaştırmalar yapılmıştır. Buna göre ilkokul ve ortaokul mezunlarıyla üniversite mezunları arasında anlamlı farklar olduğu görülmüştür. İlkokul ve ortaokul mezunları, üniversite mezunlarından daha çok Türkçe kullanmaktadır.

Farklı durumlarda dil tercihi için sıra ortalamaları incelendiğinde üniversite (89,98) ve lise (88,41) mezunlarının ortaokul (45,35) ve ilkokul (57,50) mezunlarından daha çok İngilizce konuştukları görülmektedir. Farkın kaynağını bulmak üzere yapılan ikili karşılaştırmalarda ilkokul ve ortaokul mezunlarının lise ve üniversite mezunlarından daha fazla, farklı durumlarda Türkçeyi tercih ettiği belirlenmiştir.

Farklı konularda dil tercihi sıra ortalamaları da üniversite (98,76) ve lise (85,23) mezunlarının ilkokul 54,45 ve ortaokul (38,32) mezunlarından daha çok İngilizceyi tercih ettiklerini göstermektedir. Farkın kaynağını bulmak üzere yapılan ikili karşılaştırmalarda ilkokul ve ortaokul mezunlarının lise ve üniversite mezunlarından daha fazla, farklı konularda Türkçeyi tercih ettiği belirlenmiştir.

Başkalarıyla konuşulan dilde sıra ortalamaları incelendiğinde lise (95,34) ve üniversite (78,16) mezunlarının ilkokul (64,11) ve ortaokul (40,85) mezunlarından daha çok İngilizce konuştukları görülmektedir. Yapılan ikili karşılaştırmalarda araştırmaya katılan ilkokul

Turkish Studies

mezunlarının lise mezunlarından, ortaokul mezunlarının lise ve üniversite mezunlarından daha çok Türkçe konuştuğu belirlenmiştir.

Araştırmaya katılanların Türkçeye verdikleri önem ise eğitim durumuna göre gruplar arasında anlamlı farklar göstermemektedir ($p>0.05$).

İskoçya'da yaşayan Türklerin dil kullanımlarının, dil tercihlerinin ve Türkçeye verdikleri önemin yapılan işe göre anlamlı farklar gösterip göstermediğini belirleyebilmek için Kruskal Wallis H testi yapılmıştır.

Tablo 6. İskoçya'da Yaşayan Türklerin Dil Kullanımlarının, Dil Tercihlerinin ve Türkçeye Verdikleri Önemin Yapılan İşe Göre Farkları

	Yapılan İş	N	Sıra		χ^2	p	Anlamlı Fark
			Ortalaması	sd			
Dil kullanımı 1=nadiren 5=çok sık	1.İşsiz	20	97.33	4	12.178	.016	1-2; 3-2
	2.Profesyonel	22	52.68				
	3.Kendi işi	23	88.07				
	4.Ücretli	35	78.00				
	5.Öğrenci	54	75.44				
Farklı durum. dil t. 1=her zaman Türkçe 3=Türkçe ve İng. eşit 5=Her zaman İngilizce	1.İşsiz	20	39.28	4	39.243	.000	1-2,3,4,5; 2-3,4; 3-5; 4-5
	2.Profesyonel	22	102.27				
	3.Kendi işi	23	55.02				
	4.Ücretli	35	69.34				
	5.Öğrenci	54	96.43				
Farklı konularda dil t. 1=her zaman Türkçe 3=Türkçe ve İng. eşit 5=Her zaman İngilizce	1.İşsiz	20	35.17	4	34.028	.000	1-2,3,4,5; 2-3; 3-5
	2.Profesyonel	22	103.02				
	3.Kendi işi	23	62.80				
	4.Ücretli	35	73.36				
	5.Öğrenci	54	91.72				
Başlarıyla konuş. d. 1=her zaman Türkçe 3=Türkçe ve İng. eşit 5=Her zaman İngilizce	1.İşsiz	20	33.42	4	70.222	.000	1-2,3,4,5; 2-3; 5-2,3,4
	2.Profesyonel	22	82.39				
	3.Kendi işi	23	53.93				
	4.Ücretli	35	58.09				
	5.Öğrenci	54	114.45				
Türkçeye verilen önem 1=önemsiz 5=çok önemli	1.İşsiz	20	70.97	4	14.019	.007	3-5; 4-5
	2.Profesyonel	22	77.07				
	3.Kendi işi	23	100.78				
	4.Ücretli	35	87.84				
	5.Öğrenci	54	63.47				

Tablo 6'da, yapılan işin dil kullanımı ve tercihinde bütün boyutlarda anlamlı farklar yarattığı görülmektedir.

Grup sıra ortalamaları işsiz olanların (97.33) ve kendi işini yapanların (88.07) daha çok Türkçe kullandıklarını, profesyonellerin (52.68) ise Türkçeyi en az kullanan grup olduğunu göstermektedir. Farkın kaynağını belirlemek üzere yapılan ikili karşılaştırmalarda dil kullanımının işsiz olanlarla profesyoneller arasında işsiz olanların lehine, kendi işini yapanlarla profesyoneller arasında kendi işini yapanların lehine anlamlı farklar gösterdiği belirlenmiştir.

Farklı durumlarda dil tercihi sıra ortalamaları işsiz olanların (39.28) ve kendi işini yapanların (55.02) Türkçeyi tercih ettiklerini, profesyonellerin (102.27) ve öğrencilerin (96.43) İngilizceyi tercih ettiklerini göstermektedir. Yapılan ikili karşılaştırmalarda işsiz olanların diğer

Turkish Studies

bütün gruplardan, kendi işini yapanların ve ücretli çalışanların profesyonellerden ve öğrencilerden daha çok, farklı durumlarda Türkçeyi tercih ettiği belirlenmiştir.

Farklı konularda dil tercihi sıra ortalamaları da işsiz olanların (35.17) ve kendi işini yapanların (62.80) Türkçeyi tercih ettiklerini, profesyonellerin (103.02) ve öğrencilerin (91.72) İngilizceyi tercih ettiklerini göstermektedir. Farkın kaynağını bulmak üzere yapılan ikili karşılaştırmalarda işsiz olanlarla diğer bütün gruplar arasında ve kendi işini yapanlarla profesyoneller ve öğrenciler arasında anlamlı farklar olduğu görülmüştür. İşsiz olanlar diğer gruplardan, kendi işini yapanlar profesyonellerden ve öğrencilerden daha çok farklı konularda konuşurken Türkçeyi tercih etmektedir.

Başkalarıyla konuşulan dilde grup sıra ortalamalarının öğrencilerde (114.45) ve profesyonellerde (82.39) en yüksek olduğu görülmektedir. İki kutuplu sorularla toplanan bu veride düşük ortalamalar Türkçe konuşma eğilimini, yüksek ortalamalar İngilizce konuşma eğilimini göstermektedir. Bu nedenle öğrencilerin ve profesyonellerin başkalarıyla konuşurken dil tercihinin İngilizceye yöneldiğini söyleyebiliriz. Yapılan ikili karşılaştırmalarda başkalarıyla konuşulan dilin işsiz olanların diğer bütün gruplardan, kendi işini yapanların profesyonellerden daha çok başkalarıyla Türkçe konuşmamayı tercih ettikleri, öğrencilerinse diğer gruplardan daha fazla başkalarıyla İngilizce konuşmayı tercih ettikleri belirlenmiştir.

Grup sıra ortalamaları Türkçeyi en çok önemli bulan grubun kendi işini yapanlar (100.78) olduğunu, en az önemli bulan grubun ise öğrenciler (63.47) olduğunu göstermektedir. Farkın kaynağını bulmak üzere yapılan ikili karşılaştırmalarda öğrenciler ile kendi işini yapanlar ve ücretli çalışanlar arasında kendi işini yapanlar ve ücretli çalışanlar lehine anlamlı farklar olduğu görülmüştür. Diğer gruplar arasında Türkçeye verilen önem bakımından anlamlı farklar bulunmamaktadır.

İskoçya'da yaşayan Türklerin dil kullanımlarının, dil tercihlerinin ve Türkçeye verdikleri önemin İskoçya'da yaşanan süreyle ilişkisini belirleyebilmek için Spearman korelasyonuna bakılmıştır.

Tablo 7. İskoçya'da Yaşayan Türklerin Dil Kullanımlarının, Dil Tercihlerinin ve Türkçeye Verdikleri Önemin İskoçya'da Yaşanan Süre ile İlişkisi

	Spearman Korelasyonu	İskoçya'da yaşanan
Dil kullanımı	İlişki Katsayısı	-.289(**)
	P	.000
	N	154
Farklı durumlarda dil tercihi	İlişki Katsayısı	.385(**)
	P	.000
	N	154
Farklı konularla ilgili dil tercihi	İlişki Katsayısı	.370(**)
	P	.000
	N	154
Başkalarıyla konuşulan dil	İlişki Katsayısı	.305(**)
	P	.000
	N	154
Türkçeye verilen önem	İlişki Katsayısı	-.153
	P	.059
	N	154

** Korelasyon önem düzeyi 0.01 (2 yönlü).

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 11/4 Winter 2016

Tablo 7'de görüldüğü gibi, İskoçya'da yaşayan Türklerin dil kullanımı ile İskoçya'da yaşadıkları süre arasında negatif yönlü ve düşük düzeyde bir ilişki görülmektedir. Bu sonuç, İskoçya'da yaşanan süre arttıkça Türkçe kullanımının azaldığını göstermektedir.

Farklı durumlarda dil tercihi, farklı konularla ilgili dil tercihi ve başkalarıyla konuşulan dil ile İskoçya'da yaşanan süre arasında pozitif ve orta düzeyde ilişkiler görülmektedir. Bu sorularda 1=her zaman Türkçe 5=her zaman İngilizce şeklinde iki kutuplu cevaplar bulunmaktadır. Ortaya çıkacak negatif ilişki Türkçe kullanımının, pozitif ilişki ise İngilizce kullanımının yurt dışında yaşanan süreyle ilişkili olarak arttığını gösterecektir. Dolayısıyla araştırmanın bu bulgusu, İskoçya'da yaşanan süre arttıkça dil tercihinin İngilizceye kaydığını göstermektedir. Ancak Türkçeye verilen önem ile İskoçya'da yaşanan süre arasında anlamlı bir ilişki görülmemektedir ($p>0.05$).

SONUÇ VE TARTIŞMA

Bu araştırmada kurumsal olarak kendi kültürlerini sürdürme ve ana dillerinde eğitim alma olanağı olmayan İskoçya'daki göçmen Türklerin dil kullanımları ve dil tercihlerinde bireysel etmenlerin rolünü belirlemek amaçlanmıştır. Araştırmaya ağırlıklı olarak Edinburgh, Glasgow ve Perth'te yaşayan Türkler katılmıştır. Bu araştırmada "İskoçya'daki Türklerin dil kullanımlarını ve dil seçimlerini etkileyen bireysel etmenler nelerdir?" ana problemi ele alınmıştır. Bu ana problem doğrultusunda İskoçya'da yaşayan Türklerin dil kullanımları, dil tercihleri ve Türkçeye verdikleri önem bağımlı değişkenler olarak ele alınmıştır. Alanyazında dil kullanımı ve tercihi ile ilgili olarak bireysel değişkenler kabul edilen "kuşak, cinsiyet, eşin ana dili, eğitim durumu, yapılan iş ve İskoçya'da yaşanan süre" değişkenleri bağımsız değişkenler olarak ele alınmıştır. Bu bölümde araştırma bulguları bağımsız değişkenlere göre ayrı ayrı tartışılacaktır.

Kuşak

İskoçya'da yaşayan Türklerin dil kullanımı ve tercihinde kuşak değişkeninin önemli bir belirleyici olduğu görülmüştür. Dil kullanımı bakımından birinci kuşağın ikinci kuşaktan daha fazla Türkçe kullandığı belirlenmiştir. Ancak aradaki fark istatistiksel olarak anlamlı değildir. Yurt dışında doğup büyüyen genç Türklerin yaşadıkları ülkenin dilini kullanmaya doğru bir eğilimleri olduğunu gösteren araştırmalar vardır: Altinkamış ve Ağırdağ (2014) Belçika'nın Flaman bölgesinde; Çolak Bostancı (2014) Amerika'da; Pilancı (2009) Norveç, Danimarka, Almanya (Köln-Berlin), Belçika, Hollanda, Fransa ve İngiltere'de; Yağmur ve Akıncı (2003) Fransa'da; Yağmur (2014) Avustralya'da; yaptıkları çalışmalarda birinci kuşağın ikinci kuşaktan daha çok Türkçe kullandığını bulgulamışlardır.

Farklı durumlarda dil tercihi, farklı konularda dil tercihi, Türkçeye verilen önem, başkalarıyla konuşulan dil bakımından kuşaklar arasında anlamlı farklar görülmüştür. Dil tercihi birinci kuşakta Türkçeye ikinci kuşakta İngilizceye doğru yaklaşmaktadır. Araştırmanın bulguları alanyazındaki diğer araştırma bulgularıyla örtüşmektedir. Fransa'da (Yağmur ve Akıncı 2003) ve Belçika'da (Altinkamış ve Ağırdağ, 2014) yaşayan birinci kuşak Türkler Türkçeyi tercih ederken ikinci kuşak Fransızca'yı tercih etmektedir.

Türkçeye verilen önem bakımından da kuşaklar arasında anlamlı bir fark olduğu, birinci kuşağın Türkçeye daha çok önem verdiği görülmüştür. İskoçya'da yaşayan birinci kuşak Türkler kurumsal bir destek olmadığı için çocuklarına Türkçeyi öğretme sorumluluğunu bireysel olarak taşımaktadırlar. İkinci kuşak Türklerin ise Türkçe ile iletişim ortamları pek azdır. İkinci kuşağın İskoçya okullarında aldıkları eğitim ile İngilizce dil becerileri oldukça gelişmiştir. Çolak Bostancı (2014) da Amerika'da yaptığı araştırmada Türkçeye verilen önem boyutunu, Türkçeye yönelik tutum olarak ele almış ve birinci kuşağın Türkçeye yönelik tutumunun ikinci kuşaktan daha yüksek olduğunu belirlemiştir. Fransa'da (Yağmur ve Akıncı 2003), Avustralya'da (Yağmur, De Bot &

Turkish Studies

Korzilius 1999) ve Belçika’da (Altınkamış ve Ağırdağ 2014) yapılan çalışmalarda ise tam tersi bulgular elde edilmiştir. Söz konusu çalışmalarda ikinci kuşak Türklerin Türkçeye daha çok önem verdikleri görülmüştür. Bu farklılıkların yaşanan toplumun azınlık dillerine yönelik politikalarından ve göçmen Türklerin ana dillerine yönelik algılarından kaynaklanabileceği düşünülmektedir. Nedenlerin belirlenmesi için toplumlararası karşılaştırmalı çalışmalar yapılması gerektiği düşünülmektedir.

Cinsiyet

Dil kullanımının, farklı durumlarda dil tercihinin ve farklı konularla ilgili dil tercihinin cinsiyete göre anlamlı bir fark göstermediği belirlenmiştir. Cinsiyetin dil kullanımı ve tercihinde belirleyici bir faktör olmadığını gösteren başka çalışmalar da vardır (Altınkamış ve Ağırdağ, 2014; Cemiloğlu ve Şen, 2012).

Başkalarıyla konuşulan dil cinsiyete göre anlamlı bir fark göstermektedir. Kadınların erkeklerden daha fazla İngilizce konuşma eğiliminde olduğu belirlenmiştir. Araştırmaya katılan kadınların % 50’si, erkeklerin ise % 17’si öğrencidir. Öğrencilerin İngilizcede daha yetkin olmaları ve İngilizceyi hem okul ortamında hem evde sürekli olarak kullanmaları bu farkın asıl nedeninin cinsiyet değil, yapılan iş olduğunu düşündürmektedir.

Türkçeye verilen önemin cinsiyete göre anlamlı olarak farklılaştığı, erkeklerin kadınlardan daha çok Türkçeye önem verdikleri görülmüştür. Ancak Türkçeye verilen önem kadınlarda da erkeklerde de orta düzeyin altındadır. Bu sonuçta hayatın her alanında İngilizceyle iletişimde bulunmalarının, aralarında güçlü toplumsal bağlar oluşturamamalarının, çocuklarıyla iletişimde bile İngilizceye yönelen İskoçya’daki Türklerin Türkçeyi sadece Türkiye’ye gittiklerinde kullandıkları bir dil olarak görmelerinin etkili olduğu söylenebilir.

Eşin Ana Dili

Eşin ana dili değişkeninin, Türkçeye verilen önem boyutu dışında, bütün boyutlarda anlamlı farklılıklar yarattığı görülmüştür. Eşinin ana dili Türkçe olanların dil kullanımı, dil tercihi, başkalarıyla konuştukları dil; eşinin ana dili İngilizce olanlara göre daha fazla Türkçedir.

Cemiloğlu ve Şen (2012), Belçika’da yaptıkları araştırmada, evinde Türkçe konuşulan öğrencilerin Türkçeye yönelik tutumlarının evde diğer dillerin konuşulduğu öğrencilere göre daha yüksek olduğunu belirlemişlerdir. Araştırmalar Avrupa’da yaşayan Türklerin ana dillerini en çok aile içinde kullandıklarını göstermektedir (Çolak Bostancı, 2014; Pilancı, 2009; Yağmur ve Yalınkılıç, 2014). Bu nedenle eşin ana dilinin; dil kullanımı ve tercihini belirleyen önemli bir değişken olduğu söylenebilir.

Eğitim Durumu

Dil kullanımı, farklı durumlarda dil tercihi, farklı konularda dil tercihi ve başkalarıyla konuşulan dil, eğitim durumuna göre anlamlı farklar göstermektedir. İlkokul ve ortaokul mezunları daha çok Türkçe kullanmaktadır, eğitim düzeyi arttıkça Türkçe kullanımı azalmaktadır. Yağmur ve van de Vijver (2011: 15), eğitimin başka bir kültüre uyumda pozitif, kendi kültürünü sürdürmede negatif bir ilişki gösterdiğini belirtmektedir. Yağmur & van de Vijver (2011) ile Yağmur, De Bot ve Korzilius (1999) da düşük eğitim seviyesindeki Türklerde Türkçenin daha çok kullanıldığını belirlemişlerdir. Dil kullanımı ve tercihini belirlemede eğitimin önemli bir değişken olduğu söylenebilir.

Araştırmaya katılanların Türkçeye verdikleri önem eğitim durumuna göre gruplar arasında anlamlı farklar göstermemektedir. Yağmur & van de Vijver (2011), düşük eğitim seviyesindeki Türklerin Türkçeyi daha önemli bulduğunu belirtmektedirler. Bu araştırmanın aksine Yağmur, De Bot ve Korzilius (1999) yüksek eğitim düzeyindeki Türklerin Türkçeyi daha önemli bulduğunu belirlemişlerdir. Ancak İskoçya'da yaşayan Türklerle yapılan bu çalışmada Türkçeyi önemli bulma konusunda eğitim durumuna göre anlamlı bir fark görülmemiştir. Araştırmalarda bulunan farklı sonuçların yaşanan toplumun azınlık dillerine yönelik politikasıyla ilgili olduğu düşünülmektedir.

Yapılan İş

Yapılan işin dil kullanımı ve tercihinde bütün boyutlarda anlamlı farklar yarattığı belirlenmiştir. İşsiz olanların ve kendi işini yapanların öğrencilerden ve profesyonellerden daha çok Türkçe kullandıkları belirlenmiştir.

Türkçeyi önemli bulan grupların kendi işini yapanlar ve ücretli çalışanlar olduğu, en az önemli bulan grubun ise öğrenciler olduğu görülmüştür. İskoçya'da kendi işini yapanlar genellikle berber, kebabçı veya terzidir. Ücretli çalışanlar da genellikle Türklere ait işyerlerinde çalışmaktadırlar. Müşteri kitlelerinde hem Türkler hem de İskoçlar vardır. Müşteri olarak gelen Türklerle Türkçe konuşmaları bu sosyal grubun Türkçeye önem vermesinde etkili olabilir. Öğrenciler ise İskoçya'da doğup büyüyen ikinci kuşak oldukları için İngilizceyi iyi düzeyde konuşabilmektedirler ve Türkçeyi kullanma ortamları aile ve Türkiye'deki akrabalarıyla sınırlıdır. Türkçenin orada eğitim alan öğrencilerin hayatlarında yeri pek azdır. Bu durum öğrencilerin Türkçeyi daha az önemli bulmalarının nedeni olarak düşünülmektedir.

Belçika'nın Flaman bölgesinde yapılan çalışmada da yapılan işin, başkalarıyla konuşulan dil dışında, bütün boyutlarda dil kullanımı ve tercihinin belirleyici bir faktör olduğu, yüksek sosyal sınıfın daha az Türkçe kullandığı ve Türkçeye daha az önem verdiği görülmüştür (Altınkamış ve Ağırdağ, 2014). Yapılan iş değişkeninin dil kullanımını ve tercihinin belirlemede önemli bir değişken olduğu söylenebilir.

İskoçya'da Yaşanan Süre

İskoçya'da yaşayan Türklerin dil kullanımı ile İskoçya'da yaşadıkları süre arasında negatif yönlü ve düşük düzeyde bir ilişki belirlenmiştir. Bu sonuç, İskoçya'da yaşanan süre arttıkça Türkçe kullanımının azaldığını göstermektedir.

Farklı durumlarda dil tercihi, farklı konularla ilgili dil tercihi ve başkalarıyla konuşulan dilin İskoçya'da yaşanan süre arttıkça İngilizceye kaydığı belirlenmiştir. Türkçeye verilen önem ile İskoçya'da yaşanan süre arasında ise anlamlı bir ilişki bulunmamıştır.

Belçika'nın Flaman bölgesinde yapılan çalışmada dil kullanımında ve dil tercihinde yaşanan süre ile önemli bir ilişki olduğu, daha uzun süre Belçika'da yaşayanların Türkçeyi daha az kullandığı belirlenmiştir (Altınkamış ve Ağırdağ, 2014). Sonuç olarak yaşanan süre değişkeninin dil kullanımını ve tercihinde önemli bir değişken olduğu söylenebilir.

ÖNERİLER

1. Bu çalışmada İskoçya'da yaşayan Türklerde İngilizceye doğru yönelme olduğu belirlenmiştir. Bu yönelmenin hangi düzeyde olduğunun nitel bir araştırma ile belirlenmesi önerilmektedir.

2. İskoçya’da göçmenler için ana dilde eğitim uygulaması yoktur. Ancak okul saatleri dışında veya hafta sonlarında ana diller için eğitim verilmektedir. Bunu orada yaşayan toplumun talep etmesi gerekmektedir. Türkler bir araya gelemedikleri için henüz böyle bir talepte bulunmamışlardır. Özellikle yabancılarla evli olanların çocuklarında Türkçe yabancı dil olmaya başlamıştır ve aileler çocuklarına Türkçe öğretmekte sıkıntı yaşamaktadırlar. Öncelikle Türk toplumunun bir araya gelmesini ve Türkçe kurslarının yerel yönetimlerden talep edilmesini sağlayacak toplum önderine ihtiyaç vardır. 2014 yılında Edinburgh’a konsolos ataması yapılması her kesimde büyük bir memnuniyetle karşılanmıştır. Edinburgh Konsolosluğunun sorunun çözümünde bir adım atması beklenmektedir.

KAYNAKÇA

- Altınkamış, N. F., Altındağ, O. (2014). Determinants of Language Use and Attitudes among Turkish Speakers in Flanders: A Focus on Generational Difference. *Bilig*, 70, 59-80.
- Aşçı, U. D. (2013). İngiltere’deki Türkçe Konuşan Toplumda İki Dillilik (Bilingualism) ve Dil Karışması (Interference). *Bengü Bitig*. Ahmet Bican Ercilasun Armağanı, 101-107.
- Belet Boyacı, Ş. D. ve Genç Ersoy, B. (2015). Yurt Dışında Yaşayan Türk Çocuklarına Sözcük Öğretimi Sürecine İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Değerlendirilmesi (Eng. Title: Teachers Views on The Process of Vocabulary Teaching To Turkish Children Living Abroad). *Turkish Studies - International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, (Prof. Dr. H. Ömer Karpuz Armağanı), Volume 10/15 Fall 2015, p. 159-180, www.turkishstudies.net, DOI Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.8880>, ANKARA/TURKEY
- Cavana, R. Y., Delahaye, B. L., Sekaran, U. (2001). *Aplied Business Research: Qualitative and Quantitative Methods*. Australia; Singapore: Wiley&Sons.
- Cemiloğlu, İ., Şen, Ü. (2012). Belçika’da Yaşayan Türk Çocuklarının Demografik Özelliklerine Göre Türkçeye Yönelik Tutumları. *Journal of World of Turks*, 4(2), 7-26.
- Cresswell, J. W. (2012). *Educational Research: Planning, Conducting and Evaluating Quantitative and Qualitative Research* (4. Ed.). Boston: Pearson.
- Çolak Bostancı, G. (2014). Amerika’daki Birinci ve İkinci Kuşak Türklerin Dil Tercihleri Sürdürümleri, Tutumları ve Etnik Dilsel Canlılıkları. *Bilig*, 70, 105-130.
- Dirim, İ., Hieronymus, A. (2003). Cultural Orientation and Language use among Multilingual Youth Groups: ‘For me it is like we all speak one language’. *Journal of Multilingual and Multicultural Development*. 24, 42-55.
- Ekingen, T. (2012, 2 Şubat). İngiltere’deki Türkiyeliler ya da Londra’daki Türkiye. Erişim: 25. 05. 2015 <http://timur-ekingen.blogspot.com.tr/2012/02/ingilteredeki-turkiyeliler-ya-da.html>
- Ertem, İ. S. (2013). Yurt Dışında Yaşayan İkinci Kuşak Türk Çocuklarının Türkçeyi Kullanım Durumları ve Dil-Kültür İlişkisi. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(4), 261-270.
- Gökdağ, B. A. (2012). Balkan Ülkelerinin Anayasalarında Dil Kullanımı İle İlgili Düzenlemeler (Eng. Title: The Regulation As For Language Usage In The Constitutions Of Balkan States). *Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, Volume 7/4, Fall 2012, p. 69-97, ANKARA-TURKEY

- Gürel, A. (2002). *Linguistic Characteristics of Second Language Acquisition and First Language Attrition: Turkish Overt versus Null Pronouns*. Unpublished Doctoral Thesis. McGill University, Montréal.
- İsa, T. (2014). İngiltere'de Azınlık Gruplar ve Eğitim: 'Türkçe Konuşan Göçmenler'. *DieGaste*. S: 30, s.4.
- Kipp, S., Clyne, M., Pauwels, A. (1995). *Immigration and Australia's Language Resources*. Canberra, Australia: AGPS.
- McPake, J.(2006). *Provision for community language learning in Scotland, Scottish CILT*. Stirling: Stirling University.
- MEB (2006). *Millî Eğitim Bakanlığı Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü Yurt Dışı Eğitim Personeli Rehberi*. Ankara: MEB Yayınevi.
- Otçu, B. G. (2010). Heritage Language Maintenance and Cultural Identity Formation: The Case of a Turkish Saturday School in New York City. *Heritage Language Journal*, 7(2), 112-137.
- Pilancı, H. (2009). Avrupa Ülkelerindeki Türklerin Türkçeyi Kullanma Ortamları, Sürdürebilme İmkânları ve Koruma Bilinçleri, *Bilig*. 49, 127-160.
- Travis, A. (2011, 1 Ağustos). UK Immigration Analysis Needed on Turkish Legal Migration, Say MPs. Erişim: 22 Mayıs 2015 <http://www.theguardian.com/uk/2011/aug/01/turkish-immigration-possibilities-assessed>
- Yağmur, K. (1997). *First language attrition among Turkish speakers in Sydney*. Tilburg: Tilburg University Press.
- _____. (2014). Intergenerational Differences in Acculturation Orientations of Turkish Speakers in Australia. *Bilig*, 70, 237-258.
- Yağmur, K., Akıncı, M. A. (2003). "Language use, choice, maintenance, and ethnolinguistic vitality of Turkish speakers in France: intergenerational differences". *International Journal of The Sociology of Language*, 164, 107-128.
- Yağmur, K., De Bot, K., Korzilius, H. (1999). Language attrition, language shift and ethnolinguistic vitality of Turkish in Australia. *Journal of Multilingual and Multicultural Development*, 20 (1), 51-69.
- Yağmur, K., van de Vijver, F. J. R. (2011). Acculturation and Language Orientations of Turkish Immigrants in Australia, France, Germany, and the Netherlands. *Journal of Cross-Cultural Psychology*, XX(X), 1-21.
- Yalçın, C. (2002). Çokkültürcülük Bağlamında Türkiye'den Batı Avrupa Ülkelerine Göç. *C.Ü. Sosyal Bilimler Dergisi*, 26(1), 45-60.
- Yalınkılıç, K. (2014). Kırcaali Örneğinden Hareketle Bulgaristan'da Türkçenin Etnikdilsel Canlılığı. *Bilig*,70, 259-282.
- Yalınkılıç, K., Yağmur, K. (2014). Batı Trakya Türklerinin Anadillerine ve Kültürlerine Karşı Tutumları. *Bilig*, 70, 283-308.

Citation Information/Kaynakça Bilgisi

Özdemir, S., (2016). “İskoçya’da Yaşayan Türklerin Dil Kullanımları ve Dil Tercihlerinde Bireysel Etmenler / Individual Factors in Language Use and Choise Among Turkish People Living in Scotland”, *TURKISH STUDIES -International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic-*, ISSN: 1308-2140, (Prof. Dr. Hayati Akyol Armağanı), Volume 11/4 Winter 2016, ANKARA/TURKEY, www.turkishstudies.net, DOI Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.9248>, p. 761-782.